

جلوه‌هایی از هجرت‌های علماء

در تکران آموزش‌های تخصصی تبلیغ

تشکیل حکومت اسلامی در لارستان

سید عبدالحسین موسوی لاری

گاه می‌شد که وظیفه را در بدست گرفتن سلاح رزم در میدان مبارزه با دشمنان در صحنه‌های نظامی و فرهنگی می‌دیدند، از آن جمله می‌توان «سید لاری» را نام برد.

سید عبدالحسین در شب جمعه سوم ماه صفر سال ۱۲۶۴ دیده به جهان گشود. از همان کودکی به تحصیل علم پرداخت و پس از چندی برای تکمیل دروس خویش و تهذیب روح، راهی حوزه علمیه نجف - که در آن زمان از

رابطه عمیق امت اسلامی با فرهنگ و معارف اهل بیت علیهم‌السلام به واسطه دانشمندان ربانی، یکی از بزرگترین عوامل حیات و بیداری جامعه اسلامی بوده و هست. امتی که در طول تاریخ پرفراز و نشیب اسلام عالمان دینی خود را چونان نگینی در میان گرفته و در سایه راهنمایی‌های ایشان همواره در صراط مستقیم گام برداشتند. این حکیمان فرزانه تنها به حجره و حوزه درس بسنده نکرده و

اساتید حوزه علمیه نجف به شمار می‌رفت. با سفارش یکی از علما از وی دعوت شد تا برای این امر مهم به لارستان برود، اما او با توجه به مسؤولیت‌های مختلف حوزوی از قبول این دعوت امتناع ورزید.

هنگامی که حضرت آیت الله میرزای شیرازی از موضوع با خبر شدند، با توجه به شناختی که از منطقه حساس جنوب ایران و مسائل حاد آن جا و موقعیت حیاتی آن در مقابل استعمارگران داشتند، با سابقه درخشانی که مردان مجاهد آن سرزمین بر جای گذاشته بودند، اعزام مبارزی دیگر را برای تداوم حرکت‌های سازنده سیاسی فرهنگی شیعه ضروری دیدند.

ایشان در اولین فرصت، سید را از مسائل رنج‌آور جنوب ایران با خبر می‌کند و با استفاده از مقام «ولایت امر» هجرت به لارستان را بر وی لازم نمودند. در قسمتی از پیام مرحوم میرزای شیرازی به سید عبدالحسین آمده است: «مردم بزرگوار فارس استدعا می‌نمایند جنابعالی در لار همیشگی باشید و اهالی منطقه در صدد حفظ خود، شما را

شهرت خاصی برخوردار بود - شد و به علت استعدادهای فراوان در سن بیست و دو سالگی به درجه اجتهاد نائل آمد.

به دنبال تهاجمات انگلیس به ایران - بخصوص جنوب ایران - در زمان قاجار، مردم این خطه که زیر ظلم و ستم خونخواران به ستوه آمده بودند، راه چاره را در این دیدند که با نوشتن طومار و نامه‌هایی از ولی فقیه عصر خویش «میرزای بزرگ» استمداد جویند و از ایشان بخواهند تا با فرستادن نماینده‌ای به عنوان رهبر، به اوضاع اسف بارشان رسیدگی نماید، و با اعزام هیئتی از اوضاع آن جا مرجع خود را مطلع ساخته، و از وی درخواست نمودند با فرستادن شخصی پرتوان، آنان را در میدان مبارزه با ظلم و ستم استعمارگران هدایت کند و علاوه بر آن قدرت اداره امور در جهت رویارویی با دشمنان و دفع تجاوزات آنان را داشته باشد.

آغاز هجرت

زمانی که هیئت مذکور وارد نجف شد سید عبدالحسین در سن چهل و پنج سالگی بود و یکی از بزرگترین

در کنار خود نیروهای مناسبی را داشته باشد تا با یک هماهنگی و تشکیلات منظم در مسیر اهداف عالی گام بردارد. به این جهت اولین اقدام وی پس از ورود، تأسیس حوزه علمیه بود که به دنبال این حرکت حساب شده و ضروری، دانشجویان و طالبان علوم دینی از اقصی نقاط جنوب ایران و کشورهای مجاور مانند هندوستان به آنجا آمدند و سبب رونق آن حوزه شدند.

آثار و برکات سیاسی فرهنگی

الف - مقابله با حرکت‌های

صهیونیسم در منطقه

قبل از ورود ایشان، یهودیان منطقه از هر گونه آزار و اذیتی نسبت به مسلمانان فروگذار نمی‌کردند تا آنجا که به صورت مسلحانه مزاحمت ایجاد می‌نمودند. با تدبیری که وی پس از آمدن به لار از خود نشان داد، قدرت از یهودیان سلب شده و دیگر توان آزار و اذیت مسلمانان را نداشتند، به این جهت هنگامی که او به قصد زیارت خانه خدا بار سفر بست، یهودیان با تحریک کردن حاکمان وقت مانع

می‌طلبند تا پایمال دشمنان و معاندین نشوند.»

سید که با مسؤولیت‌های مختلف و مشغله‌های حوزوی می‌توانست فرد مؤثری در میدان درس و بحث باشد، با توجه به موقعیت منطقه و نیاز مبرم مردم، فرمان استاد و ولی فقیه خویش را اجابت نموده و به درخواست آنان پاسخ مثبت داد. او می‌دانست که اگر در نجف بماند به مدارج علمی بالاتری خواهد رسید اما لازم دانست سنگر مسؤولیت و خدمت خود را به عنوان یک وظیفه شرعی تغییر دهد، لذا در حاشیه نامه مذکور نوشت: «اغاثه مستغیثین و اجابت دعوت مؤمنین جهاد اکبر فی سبیل الله و فرض ذمه اسلامیه است.»

هجرت آیت الله سید عبدالحسین لاری برکات ارزنده علمی، سیاسی فرهنگی فراوانی در برداشت که به گوشه‌ای از آن اشاره می‌شود.

آثار و برکات علمی

تأسیس حوزه علمیه و تربیت

شاگردانی مبارز و خستگی ناپذیر:

برای این که او بتواند به خوبی برنامه‌های خود را عملی کند لازم بود

رابطه عمیق

امت اسلامی با فرهنگ

و معارف اهل بیت علیهم السلام

به واسطه دانشمندان

ربانی، یکی از بزرگترین

عوامل حیات و بیداری

جامعه اسلامی بوده

و هست.

انگیس گران تمام شده بود که دولت قاجار خواست تا «سید» را مورد مؤاخذه قرار دهد. دولت قاجار «عین الملک» را مأمور رسیدگی به این مسأله نمود و چون «سید لاری» جزوات و کتب مبلغان مسیحی را جمع آوری کرده بود، دولت پذیرفت که مبلغ دوهزار تومان برای پس گرفتن جزوات و کتب به سید بپردازد. این مبلغ با توجه به مالیات سالانه لار که

بازگشت ایشان به منطقه شدند.

با توجه به علاقه زیادی که مسلمانان نسبت به سید لاری از خود نشان دادند این توطئه نقش بر آب گشته و او با پیروزی به لار وارد شد. ولی چون یهودیان دست از تجاوزات خود برداشتند قاطعانه دستور داد تا آنان ظرف مدت معینی تمام اموال و دارائی خود را فروخته، به مناطق دیگر بروند و به این وسیله توطئه آنان خشی شده و مسلمانان از شر و عنادشان آسوده گشتند.

ب- رویارویی با مبلغان مسیحی

یکی از معضلات موجود در آن منطقه حضور مبلغان مسیحی بود که با حمایت استعمار انگلیس دست به یک تهاجم فرهنگی گسترده بر علیه اسلام و مسلمین زده بودند و فرهنگ غرب را گسترش می دادند که ایشان با درایت و تیزبینی خاصی با این معضل اجتماعی - فرهنگی خطرناک به مبارزه برخاست و برای خاتمه دادن به تهاجم آنان و شکست توطئه شیطانی استعمارگران حکم اخراج مبلغان را صادر نمود.

این مقابله به جا آنقدر برای دولت

اموال آنان را مصادره نمودند و حکومت عدل اسلامی در «لار» تشکیل شد.

تشکیل حکومت آن هم در یک منطقه از کشور که دولت قاجار بر آن حکمرانی می‌کرد و تکیه بر استعمار انگلیس داشت کار آسانی نبود، به همین جهت وقتی میرزای شیرازی از اقدامات اعجاب‌انگیز او مطلع شد به منظور تأیید خدمات ارزنده وی به سپاسگذاری از این حرکت بزرگ نامه‌ای برای ایشان فرستاد و نهایت خوشحالی و قدردانی خود را اعلام نمود.

ه- جهاد علنی با دشمنان

«سید لاری» طی سفری که به فیروزآباد نمود، هتاک‌های انگلیسی‌ها و تجاوزات آن‌ها به نوامیس مردم مسلمان را شاهد بود، از این رو با صدور حکم جهاد مسلحانه علیه انگلیس، امت اسلامی را به دفاع از مردم ستمدیده جنوب دعوت کرد.

این مجاهد فی سبیل الله برای تقویت لشکریان جان بر کف اسلام به آموزش نیروی نظامی پرداخت و با تأسیس کارخانه اسلحه سازی در اداره

چهارهزار و دویست تومان بوده مبلغ قابل توجهی است. اما وقتی مأمور دولت با اقتدار و سازش ناپذیری وی مواجه شد با عذرخواهی و سرافکنندگی به تهران بازگشت.

ج- ایجاد رهبری واحد

پس از درهم شکستن قدرت و ابهت یهودیان و مسیحیان منطقه، از کارهای مهم و اساسی وی بدست گرفتن رهبری سیاسی- فرهنگی امت می‌باشد. این جا بود که مردم نه تنها به عنوان یک عالم عابد، بلکه به دیده رهبری لایق و مبارز گرد او حلقه زدند و خواستار مبارزه علنی و احقاق حق خویش از غاصبان شدند.

د- دفاع از مسلمانان

وی که در این مدت یاران مناسبی را در کنار خود گرد آورده بود با آنان دست به حرکتی بزرگ در منطقه زد و طی حکمی فرمود: «واجب است تبدیل سلطنت امویة قاجاریه به دولت حقه اسلامی».

به دنبال این نهضت مبارزه مسلحانه علیه حکومت جائر آغاز شد و رزمندگان دلیر، گوش به فرمان رهبر الهی خود ستمکاران را تار و مار کرده،

لاری، پس از سی و سه سال اقامت در ایران و عمری پر ثمر همراه با جهاد و مبارزه و خدماتی چشمگیر، در چهارم شوال ۱۳۴۳ در کمال شادمانی از به ثمر نشستن نهال نهضتش، چشم از جهان فرو بست.

امروز مرقد مطهر آن مجاهد بزرگ در شهر جهرم به مقبره «آقا» مشهور است و زیارتگاه شیفتگان خاندان عصمت و طهارت و ره پویان جهاد و مبارزه می باشد.*

پی‌نوشت‌ها:

* - برای تدوین مجموعه «جلوه‌هایی از هجرت‌های علماء» از منابع زیر استفاده شده است: قرآن کریم؛ المراجعات، شرف الدین عاملی؛ روضات الجنان، میرزا محمدباقر موسوی خوانساری؛ اعیان الشیعه، سید محسن امین؛ مجله نامه فرهنگ، شماره ۹؛ علامه امینی مصلح نستوه، سید علی‌رضا سیدکباری؛ شرف الدین عاملی چاروش وحدت، مصطفی قلی‌زاده؛ نواب صفوی سفیر سحر، سید علی‌رضا سیدکباری؛ سید عبدالحسین لاری پیشوای تنگستان، سید علی‌رضا سیدکباری؛ محقق ثانی مقتدای شیعه، محمد جوان بیجان؛ شیخ طوسی خورشید ابرار، علی‌رضا شهروی؛ شیخ عبدالکریم حائری نگهبان بیدار، سعید عباس‌زاده.

و ثبات حکومت اسلامی سهم مهمی ایفا نمود.

او از دادن مالیات به دولت مستبد مرکزی خودداری می‌کرد و آن را تحریم نموده بود، و برای استقلال حکومت اسلامی و تضعیف آنان اقدام به چاپ تمبر با مهر «پست ملت اسلام» کرد تا هیچ گونه ارتباط و وابستگی به دولت مرکزی نداشته باشد.

کالاهای مصرفی از جمله چای، قند، ادویه، خوراک و پوشاک که از کشورهای بیگانه وارد می‌شد را تحریم کرد. او برای بالا بردن سطح فکری و فرهنگی مردم جنوب برای تمام شهرها و مناطق مجاور ائمه جمعه تعیین کرد. تا آن جا که چندین شهر تحت حکومت اسلام درآمد و هر روز بر دامنه آن افزوده می‌شد، که از تبعات آن فراگیر شدن نهضت مشروطیت در زمانی کوتاه در سراسر ایران بود.

اقدام دیگر ایشان نوشتن کتابی به عنوان «قانون مشروطه مشروعه» بود که در آن اصول و ضوابط حکومت را ترسیم نموده، جلوی انحراف قوانین به سوی غرب را گرفت.

آیت الله سید عبدالحسین موسوی